

Státní
veterinární
správa

Výroční zpráva
Státní veterinární správy
za rok 2020

Obsah

Slovo ústředního ředitele	3
O Státní veterinární správě	5
Legislativa	6
Veterinární hygiena a ochrana veřejného zdraví	9
Nákazy zvířat a ochrana jejich zdraví	16
Ochrana zvířat před týráním	22
Vztahy s EU a se třetími zeměmi	26
Interní audit a kontrola	35
Poskytování informací podle zákona	38
Hospodaření	39

Vážení přátelé,

publikace, kterou právě začínáte číst, každoročně mapuje to zásadní, co se v oblasti státního veterinárního dozoru v uplynulém roce událo. Také fungování Státní veterinární správy (SVS) samozřejmě v loňském roce výrazně ovlivnila celosvětová pandemie COVID-19. Přesto se podařilo udržet rozsah a úroveň dozoru na úrovni předchozích let navzdory logickému dílčímu poklesu počtu kontrol v některých oblastech.

V loňském roce se podobně jako v roce 2019 na našem území nevyskytlo ani jediné ohnisko Newcastleové choroby drůbeže. Potvrzena však po třech letech byla dvě ohniska ptačí chřipky v chovech drůbeže. Stejně jako v roce 2019, ani v loňském roce nebyl na našem území diagnostikován žádný pozitivní nález afrického moru prasat. Česká republika si tak udržela status země prosté této nebezpečné nákazy. Jako pozitivní hodnotím také fakt, že se České republice podařilo udržet všechny ostatní v minulosti získané nálezové statusy. Navíc se podařilo dokončit dlouholetou snahu o eradikaci infekční rinotracheitidy skotu a v listopadu loňského roku tak Česká republika obdržela od Evropské komise status země prosté této nákazy. V loňském roce se oproti roku 2019 snížil počet ohnisek některých nebezpečných nálezů ryb.

V oblasti veterinární hygieny bylo loni provedeno bezmála 41 000 kontrol. Výrazně méně (o 60 %) bylo ve srovnání s rokem 2019 vykonáno kontrol ve spolupráci s Policií ČR a Celní správou, a to v místě určení příjmu potravin živočišného původu a na silnicích. Meziročně ubylo kontrol na farmářských trzích a v restauracích, jejichž provoz byl podstatnou částí roku omezen či zcela zastaven. Všechny zmíněné nižší počty kontrol jsou v důsledku pandemie COVID-19. Při plánování kontrol se SVS snaží zaměřit na opakovaně problematické subjekty, naopak, podnikatele, kteří jsou dlouhodobě bezproblémoví, kontrolovat méně často.

Zásadní roli hraje veterinární dozor na jatkách, kdy je před porážkou i po porážce povinně veterinárními technikami a veterinárními lékaři prohlédnut každý poražený kus. V loňském roce počet poražených zvířat dosáhl téměř 129 milionů kusů.

Stále silnějším společenským tématem je problematika pohody zvířat neboli welfare. V roce 2020 provedli v této oblasti naši inspektoři 6 784 kontrol. Na základě zjištění z kontrol předala SVS obecním úřadům obcí s rozšířenou působností 673 podnětů vyplývajících z porušení předpisů v oblasti péče o pohodu zvířat.

Neméně důležitá je úloha veterinárního dozoru při odbavování zásilek živých zvířat a živočišných produktů při vývozu do třetích zemí. Za loňský rok úřední veterinární lékaři vydali a potvrdili po provedené veterinární kontrole více než 11 000 zásilek živých zvířat a živočišných produktů do třetích zemí, bezmála o desetinu meziročně více. Zástupci SVS ve věci usnadňování vývozu živočišné produkce z ČR do třetích zemí vedou řadu dlouhodobých jednání se zahraničními partnery.

Počet zásilek zvířat a živočišných produktů původem ze třetích zemí odbavených na Pohraniční veterinární stanici na pražském Letišti Václava Havla poklesl z více než 900 v roce 2019 na loňských 700. Také zde se projevila opatření zavedená v souvislosti s výskytem koronaviru a s tím spojeným poklesem letecké přepravy.

Vzhledem k nouzovému režimu v důsledku pandemie infekce COVID-19 se SVS rozhodla v roce 2020 nepokračovat ve čtvrtém ročníku úspěšného vzdělávacího projektu pro mateřské školky „Máme rádi zvířata“.

Mezi priority pro letošní rok patří zachování příznivé nakažové situace a udržení získaných statusů. Dlouhodobými zásadními úkoly zůstává také zabezpečení zdravotní nezávadnosti potravin živočišného původu a ochrana spotřebitelů před klamáním a také dozor nad dobrými životními podmínkami zvířat. Jako důležité téma pro letošní rok vidím rovněž práci na přípravě systému centrální evidence psů.

Na závěr bych chtěl srdečně poděkovat kolegům – zaměstnancům SVS za odvedenou práci, protože uplynulý rok zasažený pandemií byl skutečně velmi náročný. Děkuji také všem zástupcům partnerských organizací za vzájemnou spolupráci v pro nás všechny nelehké době.

MVDr. Zbyněk Semerád

ústřední ředitel

Státní veterinární správa (SVS) je organizací zřízenou na základě zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, jako správní úřad v resortu Ministerstva zemědělství (MZe) a nejvyšší orgán veterinární správy s celorepublikovou působností.

SVS tvoří Ústřední veterinární správa (ÚVS), krajské veterinární správy (KVS), které vykonávají svou působnost ve věcech veterinární péče na území, které je shodné s územím krajů podle ústavního zákona o vytvoření vyšších územních samosprávných celků, a Městská veterinární správa v Praze (MěVS), která vykonává působnost krajské veterinární správy na území hlavního města Prahy. V čele SVS je ústřední ředitel, jmenovaný ministrem zemědělství.

V oblasti veterinární péče působí na území České republiky (ČR) ještě další orgán veterinární správy – Ústav pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv (ÚSKVBL) se sídlem v Brně. Ústav provádí zejména správní činnost týkající se schvalování a použití veterinárních léčiv, sledování reziduí veterinárních přípravků v živočišných produktech a používání nepovolených látek u zvířat.

Mimo tuto soustavu orgánů veterinární správy jsou pro oblast veterinární laboratorní diagnostické činnosti zřízeny státní veterinární ústavy – Praha, Jihlava a Olomouc (SVÚ), jejichž činnost řídí a koordinuje také SVS.

Veterinární péče zahrnuje

- péči o zdraví zvířat a jeho ochranu, zejména předcházení vzniku a šíření onemocnění přenosných přímo nebo nepřímo mezi zvířaty vnímavých druhů a jiných onemocnění zvířat a jejich zdolávání, ochranu zdraví lidí před nemocemi přenosnými ze zvířat na člověka;
- péči o zdravotní nezávadnost živočišných produktů a krmiv a ochranu zdraví lidí před jeho poškozením nebo ohrožením živočišnými produkty;
- ochranu území ČR před zavlečením nálezů zvířat a nemocí přenosných ze zvířat na člověka a před dovozem zdravotně závadných živočišných produktů a krmiv ze zahraničí;
- ochranu životního prostředí před nepříznivými vlivy souvisejícími s chovem zvířat, výrobou a zpracováním živočišných produktů, jakož i ochranu zvířat a jejich produkce před riziky ze znečištěného životního prostředí;
- veterinární asanaci;
- dozor nad dodržováním povinností a požadavků stanovených právními předpisy a předpisy Evropské unie (EU) k zajištění výše uvedených úkolů (státní veterinární dozor). Při výkonu dozoru se zjišťují nedostatky, jejich příčiny a osoby za ně odpovědné. Zjištění se dále projednávají a podle potřeby se ukládají závazné pokyny, jakým způsobem a v jaké lhůtě mají být zjištěné nedostatky odstraněny. Následně se kontroluje jejich plnění;
- péči o pohodu zvířat – welfare.

Hlavním legislativním úkolem SVS v roce 2020 bylo zpracování a projednávání návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (dále jen „návrh“).

Návrh byl dne 1. 4. 2020 předán SVS Ministerstvu zemědělství a 7. 5. 2020 byl rozeslán do vnitřního připomínkového řízení v rámci Ministerstva zemědělství. Meziresortní připomínkové řízení k návrhu probíhalo od 6. 8. do 3. 9. 2020. Po vypořádání uplatněných připomínek byl návrh dne 9. 11. 2020 Ministerstvem zemědělství odeslán Úřadu vlády a následně projednán v pracovních komisích Legislativní rady vlády.

Cílem novely veterinárního zákona je reagovat na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/429 ze dne 9. března 2016 o nákazách zvířat a o změně a zrušení některých aktů v oblasti zdraví zvířat („právní rámec pro zdraví zvířat“), které se použije od 21. 4. 2021. Toto nařízení navazuje na již existující evropskou právní úpravu oblasti zdraví zvířat a představuje obecný právní rámec, který bude postupně vyplněn přijetím značného množství nařízení Komise v přenesené pravomoci a prováděcích nařízení Komise. Také uvedené navazující předpisy Komise musí být novelou veterinárního zákona do právního řádu ČR implementovány.

Hlavní změny veterinárního zákona reagující na právní rámec pro zdraví zvířat jsou:

- zavedení povinnosti nařízením vymezených provozovatelů zařízení a dopravců požádat o schválení nebo registraci krajskou veterinární správu tak, aby byli evidováni podle stávající právní úpravy plemenařského zákona nebo nově schválení nebo registrování v souladu s nařízením a veterinárním zákonem, přičemž již existující subjekty, které by nově podléhaly schválení nebo registraci, se považují za schválené nebo registrované podle nové právní úpravy;
- zrušení povinnosti chovatele hospodářských zvířat – podnikatele oznámit krajské veterinární správě zahájení a ukončení své činnosti a informovat o stanovených změnách; povinnost se nahrazuje výše zmíněnou obecnou povinností registrace nebo schválením a navazujícími povinnostmi podle nařízení (EU) 2016/429;
- formulační upřesnění kompetencí příslušných orgánů v oblasti
  - předcházení a tlumení nálezů, včetně ukládání opatření, pravidel pro dozor, eradikační programy a statusy území prostého nákazy a povolování výjimek;
  - přemísťování zvířat, živočišných produktů a dalšího veterinárního zboží mezi členskými státy EU, včetně povolování výjimek.

Návrh zákona rovněž dokončuje implementaci nařízení o úředních kontrolách, která byla předmětem poslední novely veterinárního zákona. V návaznosti na probíhající publikaci nařízení Komise v přenesené pravomoci a prováděcích nařízení Komise vydaných na základě nařízení o úředních kontrolách dochází tímto návrhem zákona k doplnění odkazů na:

- nařízení, podle kterých postupují orgány provádějící pohraniční veterinární kontrolu při provádění této kontroly;
- zvláštní pravidla úředních kontrol prováděných na pohraniční veterinární stanici u překládaných zásilek nebo zásilek v režimu tranzitu;
- aktualizovanou právní úpravu kontroly živočišných produktů, které tvoří součást osobních zavazadel cestujících a jsou určeny pro osobní spotřebu nebo použití.

Nad rámec adaptace uvedených nařízení návrh zákona také:

- doplňuje právní úpravu centrální evidence psů s účinností od roku 2022 a stanoví související povinnosti chovatelů psů a soukromých veterinárních lékařů;
- ruší povinnost chovatele, který chová včelstva, neprodleně po zjištění úhynu včelstev na stanovišti včelstev hlásit úhyn nad stanovený limit krajské veterinární správě a povinnost vyžádat si veterinární osvědčení k přemísťování včelstev mimo území kraje;
- stanoví lhůtu, ve které je vývozce povinen požádat předem o vydání veterinárního osvědčení k vývozu kontrolovaného zboží do třetích zemí.

Součástí návrhu zákona je i novela zákona o správních poplatcích, která aktualizuje správní poplatky a jejich výši s ohledem na navrhované změny veterinárního zákona v oblasti zdraví zvířat a další požadavky vyplývající z aplikační praxe, a novela plemenářského zákona, která zohledňuje požadavky unijních nařízení.

V roce 2020 SVS zpracovala a projednala v připomínkových řízeních návrhy těchto prováděcích právních předpisů:

- návrh vyhlášky o veterinárních přípravcích a veterinárních technických prostředcích;
- novela vyhlášky č. 128/2009 Sb., o přizpůsobení veterinárních a hygienických požadavků pro některé potravinářské podniky, v nichž se zachází se živočišnými produkty, ve znění pozdějších předpisů.

SVS dále v roce 2020 zpracovala stanoviska k návrhům 51 právních předpisů, předaným Ministerstvem zemědělství v rámci připomínkových řízení.

Stejně jako v loňském roce byl v rámci průběžného (měsíčního) systému sběru údajů z jednotlivých Krajských veterinárních správ (dále jen „KVS“) veden přehled přestupků. V roce 2020 KVS registrovaly 4 391 přestupkových řízení, v jejichž rámci byly uloženy pokuty v průměrné výši 11 920 Kč. Porovnáním s předcházejícím rokem došlo ke zvýšení počtu přestupkových řízení, avšak ke snížení průměrné výše ukládaných pokut (o cca 1 000 Kč). Pokles ve výších ukládaných pokut lze nepochybně přičíst na vrub částečné benevolenci KVS (vedením SVS doporučené) související s nelehkým obdobím, ve kterém se

Legislativa

ocitly některé dozorované subjekty v důsledku opatření ukládaných pro pandemii COVID-19. Přehled je vhodnou pomůckou k možnosti porovnávání údajů jednotlivých KVS, vytváření statistik a tím pro metodické řízení k zachování principu stejného rozhodování v obdobných případech.

K 1. 1. 2020 bylo evidováno celkem 6 787 provozoven pod státním veterinárním dozorem, v průběhu roku došlo k mírnému zvýšení tohoto počtu na 6 981. Údaj se týká provozů zařazených na uveřejňovaných seznamech. K počátku roku 2015 začala SVS vykonávat dozor i nad manipulací se surovinami živočišného původu v provozovnách společného stravování (restaurace apod.). Inspektoři postupně navštěvují tyto provozy, a pokud v nich dochází k manipulaci zejména s čerstvým masem, případně dalšími surovinami živočišného původu, zařazují je do evidovaných provozů, ve kterých bude i nadále vykonáván pravidelný veterinární dozor. Takto bylo převzato k 1. 1. 2020 celkem 19 069 provozoven a k 1. 1. 2021 již 19 789 provozoven.

Lze konstatovat, že na konci roku 2020 byl počet provozů schválených podle nařízení EP a Rady (ES) č. 853/2004 vyšší o 23, počet registrovaných maloobchodních zařízení se zvýšil o 171. Do maloobchodního sektoru spadají podle hygienického balíčku i restaurace. Ty jsou SVS pouze evidovány, registraci provádí Orgán ochrany veřejného zdraví, nicméně pokud je SVS přebírá pod svůj dozor, je třeba je rovněž započítat. Takto započítané restaurace zvýšily počet maloobchodních provozů pod dozorem SVS o 720.

Dalšími dozorovanými subjekty jsou osoby podílející se na obchodování a přepravci. Takových dozoruje SVS téměř 4 965.

V roce 2020 bylo plánováno v dozorovaných provozech celkem 22 956 kontrolních akcí dle jednotlivých zveřejňovaných seznamů. Skutečně bylo v rámci plnění plánu provedeno 18 225 akcí. V 341 provozech došlo k navýšení plánované doporučené frekvence kontrol na základě analýzy rizika, s přihlédnutím k požadavkům článku 9 nařízení EP a Rady (EU) 2017/625. V souladu s metodikou SVS byla v 533 provozech naopak frekvence snížena. Snížení stanovené frekvence se připouští například u sezonně provozovaných subjektů. Z uvedeného počtu plánovaných akcí bylo vykázáno 304 akcí alespoň s jednou závadou; téměř polovinu tvoří akce v nově dozorovaných restauracích. Akcí mimo plán kontrol navazujících na došetření těchto závad, mimořádných kontrol a kontrol v subjektech nezařazených na uveřejňovaných seznamech bylo 22 276 a z toho akcí s alespoň jednou závadou bylo 715. Zpravidla je při plánovaných akcích zjišťován menší počet závad, než při akcích neplánovaných. Neplánované akce jsou obvykle důsledkem dříve zjištěných nedostatků a jsou zaměřené cíleně na určitý okruh závad.

Mimo plán kontrol bylo například provedeno 1 478 kontrol v rámci mimořádných kontrolních akcí zaměřených na kontrolu potravin živočišného původu uvedených na trh v ČR. Při tom byla zjištěna alespoň jedna závada ve 14 akcích. Kontrol potravin nesoucích značku kvality KLASA bylo provedeno 68; bylo zjištěno minimálně jedno porušení pravidel pro používání přidělené značky v 6 případech. V roce 2020 pokračovala kontrola subjektů podnikajících v režimu EKO-BIO, tedy podniků, které produkují potraviny v biokvalitě s označením BIO. Při těchto kontrolách nebyla zjištěna žádná porušení pravidel eko-bio produkce. Celkem SVS provedla v roce 2020 takto zaměřených kontrol 27.

Nedílnou součástí dozoru je i kontrola zásilek, které opouštějí území ČR. A to jak do jiných členských států, tak do třetích zemí. Vzhledem k tomu, že zásilky do třetích zemí musí být doprovázeny veterinárním osvědčením, zásilka musí být vždy zkontrolována; těchto kontrol bylo v loňském roce 7 109.

Mezi neplánované kontroly patří i kontroly zásilek v místech určení tak, jak je to běžné, na základě povinného hlášení. Těchto kontrol bylo 6568, včetně kontrol zásilek ve spolupráci s celní správou či Policií ČR. Závada se při nich vyskytla ve 157 případech. Posouzeno bylo přes 73000 tun zboží, neuvolněno na trh bylo přes 20,6 tun, z toho bylo jako nepoživatelné neškodně odstraněno přes 20,3 tun. Uvedená čísla nezahrnují vejce, která jsou vykazována v kusech. Posouzeno bylo necelých 30 milionů kusů vajec a téměř všechna byla propuštěna na trh.

V roce 2020 se v důsledku pandemie COVID-19 a nařízených opatření nepodařilo splnit plánované počty kontrol. Plány byly splněny na téměř 80 %. Nejvýraznější pokles provedených kontrol oproti kontrolám plánovaným byl zaznamenán v oblasti veřejného stravování (restaurace).

V roce 2020 proběhly 2 mimořádné kontrolní akce:

1) Vyšetřování počáteční/pokračovací kojenecké výživy a příkrmů pro kojence a malé děti (KDV) v roce 2020

Akce probíhala od 1. 1. do 31. 12. 2020. Cílem akce bylo prověřit dodržování legislativních požadavků na KDV především na kontaminanty jako jsou pesticidy, těžké kovy, mykotoxiny a jiné toxikologicky významné látky.

Celkem bylo odebráno 37 vzorků KDV s přídavkem živočišných produktů ze čtyřech výrobních závodů.

Všechny koncentrace reziduí vzorků vyhověly limitům (MRL, ML a AL) dle platné legislativy. V některých vzorcích byla nalezena rezidua na měřitelných hladinách: PAH, některé kongenery PCB, arzén, cín, kadmium, olovo, rtuť, chrysen a dusičnany. Tyto naměřené hodnoty byly však nižší než legislativou dané limity.

2) Pesticidy 2020

Akce probíhala od 15. 9. do 31. 12. 2020. Bylo odebráno celkem 118 vzorků, z toho 10 vzorků pocházelo z hospodářství v ekologickém režimu. Vzorky vyhověly maximálním reziduálním limitům (MRL) dle nařízení EP a Rady (ES) č. 396/2005 s výjimkou 1× drůbeží (kuřecí) tuk hexachlorbenzen nevyhovuje MRL 0,01 mg/kg (0,025) – zdroj nebyl zjištěn. Pravděpodobně se jedná o starou zátěž (drůbež je chována sezónně od jara do podzimu ve starší stodole). V některých vzorcích byla nalezena rezidua na hladinách vyšších, než mez kvantifikace (LOQ), tyto naměřené hodnoty byly však nižší než MRL. Jednalo se o tyto pesticidy:

- DDT a jeho degradační produkt 4,4'-DDE (37×)
- hexachlorbenzen /HCB/ (34×)

Ostatní pesticidy, včetně výše vyjmenovaných, ve všech ostatních vzorcích byly pod mezí kvantifikace (LOQ).

Úřední veterinární prohlídka

V rámci stálého veterinárního dozoru musí být všechna na jatkách poražená zvířata před uvedením do oběhu povinně prohlédnuta. V roce 2020 provedli veterinární inspektoři veterinární prohlídku před a po poražení u 2 581 223 kusů velkých jatečných zvířat. Z tohoto počtu bylo prohlédnuto 246 022 dospělého skotu, 7 808 telat, 2 313 393 prasat, 12 667 ovcí a jehňat, 1 235 koz a kůzlat a 98 koní a hříbat.

U drůbeže byl proti roku 2019 mírný nárůst porážek se sníženým podílem porážky kachen a hus. Hrabavé drůbeže bylo v roce 2020 prohlédnuto celkem 121 368 182 kusů. Krůt bylo prohlédnuto 159 471 kusů. Vodní drůbeže bylo prohlédnuto 3 994 892 kusů. U poražených králíků byl proti roku 2019 nárůst porážek, bylo prohlédnuto 705 157 kusů. Běžců bylo prohlédnuto proti roku 2019 méně, 806 kusů. Farmové zvěře bylo prohlédnuto proti roku 2019 méně, celkem 2 611 kusů.

Jako nevhodné pro lidskou spotřebu bylo vyřazeno 17 347 kusů velkých jatečných zvířat, 1 870 113 kusů drůbeže celkem, 3 421 kusů králíků, 1 běžec a 3 kusy farmové zvěře.

Kontroly klasifikace jatečně upravených těl

V roce 2020 provedli inspektoři 316 kontrol v 45 jatečných provozech porážejících skot a zkontrolovali 7 476 jatečně upravených těl (JUT) skotu. Průměrná chybovost klasifikace skotu byla 5,11 %. U 189 JUT byla zjištěna chybná obchodní úprava, v 37 případech chybné označení a u 4 JUT skotu byla chybně určena kategorie.

Ve 38 podnicích porážejících prasata bylo provedeno 282 kontrol, zkontrolováno bylo 15 332 JUT prasat a chybovost klasifikace byla 6,64 %. Ve 163 případech byla zjištěna chybná obchodní úprava JUT a u 60 JUT prasat chybné označení.

Zjištěná chybovost je zcela v toleranci, která je daná metodikou, proto nebylo nutné zahajovat žádná správní řízení.

Veterinární asanace a kontrola krmiv

SVS kromě potravinářských podniků dozoruje rovněž osoby nebo podniky, které manipulují s vedlejšími živočišnými produkty (VŽP). Mezi ně patří například asanační podniky, výrobci krmiv pro zvířata v zájmovém chovu, výrobci organických hnojiv, bioplynové stanice a kompostárny zpracovávající VŽP, přepravci VŽP nebo získaných produktů a další subjekty zabývající se například preparací zvířat a zpracováním loveckých trofejí nebo výrobou včelích produktů určených k lidské spotřebě. SVS zároveň dozoruje osoby s povolením pro výkon speciální ochranné dezinfekce, dezinfekce a deratizace v potravinářských a zemědělských podnicích nebo osoby s povolením pro odchyt toulavých a opuštěných zvířat.

Kontroly

V roce 2020 bylo provedeno celkem 1 026 plánovaných úředních kontrol v 695 schválených nebo registrovaných subjektech manipulujících s VŽP nebo se získanými produkty (ZP). Pochybení nebo nevyhovující laboratorní vyšetření úředně odebraných vzorků bylo zjištěno u 9 subjektů. Těmto subjektům byly uloženy sankce ve výši 51 580 Kč, přičemž v některých případech nebyla výše sankce zatím stanovena.

Mimo plán bylo provedeno dalších 223 kontrol v celkem 107 subjektech manipulujících s VŽP nebo se získanými produkty. U 5 subjektů bylo zjištěno porušení legislativy. Celková výše sankcí je 64 000 Kč.

Za celý rok 2020 bylo v rámci veterinárního dozoru za oblast VŽP provedeno celkem 1 249 úředních kontrol u 802 schválených/registrovaných subjektů. V porovnání s rokem 2019 se jedná i navzdory pandemii COVID-19 o porovnatelná čísla (1 253 kontrol u 833 subjektů za rok 2019).

Asanace

V roce 2020 bylo v ČR vyprodukováno a následně zpracováno cca 666 000 tun VŽP, což bylo o 47 000 tun více než v roce 2019, meziročně o 7 % více. Největší podíl z toho tvořila syrovátka a mléčné výrobky již určené pro lidskou spotřebu (362 000 tun), které jsou využívány ke krmným účelům. V důsledku pandemie COVID-19 a dramatického omezení cestovního ruchu z třetích zemí, klesla meziročně produkce kuchyňského odpadu z mezinárodní dopravy o bezmála 84 %.

Uhynulá zvířata z celkového množství vyprodukovaného VŽP tvořila pouze 5 % (33 tisíc tun), z čehož bezmála polovinu představoval uhynulý skot (15 tisíc tun).

Monitoring reziduí a kontaminantů (cizorodých látek)

V roce 2020 zajistila Státní veterinární správa v laboratořích státních veterinárních ústavů a Ústavu pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv celkem 92 961 vyšetření na obsah reziduí a kontaminantů (o 584 vyšetření více než v roce 2019). Zastoupení nevyhovujících nálezů bylo celkem 0,05 %, což je nižší procento v porovnání s předcházejícím rokem (v roce 2019 – 0,06 %). Úřední veterinární lékaři

provedli odběr vzorků od 1367 kusů skotu včetně telat, od 1814 prasat, 817 kusů drůbeže, 221 sladkovodních ryb, 142 kusů lovné zvěře, 62 kusů zvěře chované na farmách a od 76 ovcí a koz. Pro laboratorní analýzy bylo dále odebráno 327 vzorků syrového mléka (kravské, ovčí, kozí), 237 vzorků vajec, 140 vzorků medu, dále desítky vzorků potravin (masných, mléčných, rybích a vaječných výrobků), krmiv pro hospodářská zvířata a vod k napájení zvířat, případně vod z chovných nádrží akvakultury. V průběhu roku 2020 nebyl žádný případ zjištění nevyhovujícího výsledku v rámci monitoringu reziduí a kontaminantů důvodem pro hlášení do systému rychlého varování pro potraviny a krmiva (RASFF). Počty plánovaných odběrů vzorků a rozsahy provedených chemických vyšetření nebyly ovlivněny nepříznivými důsledky pandemie COVID-19.

Monitoring zoonóz a původců zoonóz

Sledování zoonóz a původců zoonóz je prováděno na základě Metodického návodu SVS č. 1/2014, který stanovuje pravidla pro pravidelné mikrobiologické vyšetření původců zoonóz prováděné veterinárním dozorem v podnicích podle vyhlášky č. 356/2004 Sb., o sledování (monitoringu) zoonóz a původců zoonóz.

V roce 2020 byl prováděn odběr vzorků na předem určených porážkách z jatečně upravených těl (JUT) skotu a prasat (*Salmonella* spp., shigatoxin produkující *E.coli*), slepých střev brojlerů (*Campylobacter* spp., komenzální *E.coli* a enzymy produkující *E.coli*) a z kůží z krků brojlerů a krůt (*Salmonella* spp.). Dále byly odebírány vzorky drůbežního masa v maloobchodní síti pro účely vyšetření enzymy produkující *E.coli*.

V rámci monitoringu *Salmonella* spp. bylo z jatečně upravených těl odebráno 2858 vzorků stěrů ze skotu a 4562 vzorků stěrů z prasat. V odebraných vzorcích byla salmonela detekována ve 0,35 % u skotu a 0,81 % u prasat. U brojlerů a krůt byla odebírána kůže z krků. Z brojlerů bylo odebráno 1035 vzorků, z nichž bylo 5,8 % pozitivních, z krůt bylo odebráno 335 vzorků a následně 1,49 % vzorků potvrzeno jako *Salmonella* spp. pozitivní.

Na přítomnost původce zoonóz *Campylobacter* spp. byla na jatkách odebírána slepá střeva brojlerů. Celkem bylo vyšetřeno 454 vzorků. Ve 186 vzorcích byl detekován *Campylobacter jejuni* a v 96 vzorcích *Campylobacter coli*.

Na přítomnost bakterie *Escherichia coli* byly odebírány vzorky slepých střev kuřecích brojlerů. Celkem byly ve 196 případech izolovány kmeny *E.coli*, u kterých byla dále sledována

antimikrobiální rezistence v souladu s prováděcím rozhodnutím Komise 2013/652/EU. Pro účely vyšetření enzymy produkující *E. coli*, tj. *E. coli* produkující ESBL nebo AmpC nebo karbapenemázu – enzymy zajišťující rezistenci vůči beta-laktamovým antibiotikům, bylo odebráno celkem 299 vzorků čerstvého drůbežího masa a 300 vzorků slepých střev kuřecích brojlerů. Z drůbežího masa bylo provedeno 110 izolací a ze slepých střev brojlerů 108 izolací. Pro detekci shiga toxin produkujících *E. coli* náležejících k séro skupinám O26, O103, O104, O111, O145 a O157 byly odebírány vzorky stěrů z jatečně upravených těl skotu a prasat. U skotu bylo ze 126 vzorků 22,2 % diagnostikováno jako STEC pozitivní, u prasat bylo odebráno 134 vzorků a 26,1 % vyhodnoceno jako STEC pozitivní.

Monitoring salmonel v krmivech pro hospodářská zvířata

V roce 2020 pokračoval pravidelný monitoring kontroly zdravotní nezávadnosti krmiv pro hospodářská zvířata, v rámci kterého, je vyšetřováno krmivo na přítomnost salmonel. Místem odběru vzorků krmiva jsou výroby kompletních krmných směsí nebo přímo hospodářství s chovem drůbeže nebo prasat. Celkem bylo odebráno 559 vzorků krmiva a pouze v 1 vzorku byla zjištěna přítomnost salmonel. Jednalo se o krmnou směs pro dojnice. Vzorek byl odebrán v listopadu u výrobce krmných směsí ve Středočeském kraji.

Kontrola zdravotní nezávadnosti krmiv monitoring salmonel na hospodářstvích

	Brojleři	Krůty	Nosnice	Reprodukční chovy	Prasata	Celkem
Počet hospodářství	91	48	70	86	148	443*
Počet vzorků	93	49	70	86	151	449

Kontrola zdravotní nezávadnosti krmiv monitoring salmonel ve výrobnách krmiv (VKS)

	Krmná směs (KS) pro drůbež	KS pro prasata	KS pro skot	KS ostatní (kapr)	Celkem
Počet VKS	31	31	17	1	80*
Počet vzorků	48	41	20 (1)	1	110

* na některých hospodářstvích nebo ve výrobnách KS bylo odebráno vícero vzorků pro různé druhy zvířat, proto je celkový součet nižší než součet všech hospodářství nebo výroben KS, kde byl proveden odběr vzorku

Systém rychlého varování pro potraviny a krmiva (RASFF) a systém pro správní pomoc a spolupráci (AACS)

SVS řešila v roce 2020 celkem 102 případů v rámci systému RASFF, přičemž převažovala přijatá oznámení nad odeslanými. Nejvíce notifikací se týkalo nálezů salmonel v drůbežím maso (65 případů), přičemž maso bylo v 95 % původem z Polska nebo v Polsku zpracováno.

Zastoupení komodit v rámci nevyhovujících notifikací RASFF

Komodita	Počet případů	%
drůbež a drůbeží výrobky	65	64 %
ryby a koryši a výrobky z nich	12	12 %
mléko a mléčné výrobky	9	9 %
maso, masné polotovary a výrobky (vyjma drůbeže)	7	7 %
krmiva	7	7 %
vejce a výrobky z vajec	1	1 %
med	1	1 %

Systém AACS má 2 podsystémy AAC-FF, který slouží k notifikaci případů podvodů a falšování v oblasti potravin a krmiv a AAC-AA, který slouží pro hlášení obecných nevyhovujících zjištění a správní pomoc a spolupráci mezi členskými státy EU. V rámci tohoto systému řešila SVS v roce 2020 celkem 31 případů (14 případů v AAC-FF a 17 případů AAC-AA). Předmětem šetření byla nejčastěji chyba ve značení nebo složení výrobku, zejména nízký obsah masa v masných výrobcích či přítomnost nedeklarované složky.

Nákazy zvířat a ochrana jejich zdraví

Hlavním cílem činnosti SVS v oblasti zdraví zvířat v roce 2020 bylo udržení příznivé nálezové situace, ochrana území před zavlečením nákaz, které by mohly znamenat riziko pro člověka (zoonóza), nebo pro zdraví zvířat, a v případě výskytu těchto nákaz přijetí opatření k zamezení šíření těchto nákaz. K dosažení tohoto cíle jsme se zaměřili především na monitoring nákaz v chovech zvířat, kontroly přesunů zvířat a provádění preventivních opatření v chovech zvířat.

V roce 2020 nebyl na území ČR potvrzen výskyt Newcastleeské choroby drůbeže, ale byly zjištěny dva případy paramyxovirozy holubů, jehož původce je blízký příbuzný původci Newcastleeské choroby drůbeže. Po dvou letech bez výskytu ptačí chřipky v ČR byla v roce 2020 potvrzena 2 ohniska vysoce patogenní ptačí chřipky (HPAI). První ohnisko bylo potvrzeno v Kraji Vysočina (maločov drůbeže) a druhé v Pardubickém kraji (velkočov krůt a brojlerů). Po úspěšné eradikaci těchto dvou ohnisek HPAI získala ČR od 12. 6. 2020 zpět status země prosté ptačí chřipky. Nadále rovněž platí, že ČR je od 24. 7. 2018 stále prostá Newcastleeské choroby drůbeže. Oficiální prohlášení o udělení prostých statutů těchto nákaz je zveřejněno na webových stránkách Světové organizace pro zdraví zvířat (OIE).

V souvislosti s výskytem AMP na našem území v předchozích letech pokračoval pasivní monitoring této nebezpečné nákazy jak u prasat divokých, tak i v chovech domácích prasat. Všechna vyšetření provedená v průběhu celého roku 2020 byla negativní na AMP. Platí tak, že poslední pozitivní případy AMP u prasat divokých byly diagnostikovány v dubnu 2018 a celkový počet případů AMP zůstal na konečném čísle 230 pozitivních prasat divokých. AMP nebyl zjištěn u domácích prasat.

Dne 12. 3. 2019 tak ČR znovu získala od Evropské komise status země prosté AMP a následně byl ČR 19. 4. 2019 uznán stejný status ze strany OIE.

Přesto jsou nadále na celém území ČR v rámci pasivního monitoringu vyšetřována všechna nalezená uhynulá prasata divoká včetně prasat sražených dopravním prostředkem a pokračuje i vyšetřování domácích prasat v indikovaných případech (prasnice po zmetání, hromadné úhyny, podezření).

V reakci na nepříznivou nálezovou situaci výskytu AMP v Polsku a jeho zavlečení do Německa v září 2020, Státní veterinární správa jako preventivní opatření vymezila s platností od 16. 11. 2020 oblast s intenzivním odlovem prasat divokých v části Libereckého a Ústeckého kraje. Jedná se o oblast o celkové rozloze 1440 km², která je nejrizikovější z hlediska možného zavlečení AMP na naše území prasaty divokými. V této

oblasti byl nařízen intenzivní lov prasat divokých a všechna ulovená prasata divoká jsou zde vyšetřována na AMP.

V roce 2020 plnila ČR kritéria pro status země prosté vztekliny, tuberkulózy skotu, brucelózy a leukózy skotu, brucelózy ovcí a koz, infekční anémie lososovitých ryb, Aujeszkyho choroby prasat v chovech domácích prasat, slintavky a kulhavky, moru malých přežvýkavců, afrického moru koní, afrického moru prasat, klasického moru prasat a rovněž status země se zanedbatelným rizikem bovinní spongiformní encefalopatie (BSE). Jako završení dlouholetého programu eradikace infekční bovinní rinotracheitidy v chovech skotu se ČR podařilo v listopadu 2020 získat i status země prosté této nákazy. Tyto statusy uděluje Evropská komise, nebo OIE, a jsou zásadní pro chovatele, kteří vyvážejí zvířata a živočišné produkty.

V roce 2020 pokračovaly programy pro tlumení a eradikaci některých nákaz. Jednalo se o Národní program pro tlumení salmonel v chovech drůbeže, monitoring a eradikace transmisivní spongiformní encefalopatie (TSE) u skotu, ovcí a koz. Rovněž pokračoval aktivní monitoring ptačí chřipky v chovech drůbeže i u volně žijících ptáků, monitoring nebezpečných nákaz ryb a monitoring katarální horečky ovcí.

Programy tlumení salmonel v chovech kura domácího a krůt jsou zaměřeny na tlumení sérotypů salmonel, které mají dopad na veřejné zdraví. Nejde zde o zdravotní stav ptáků, ale o možné riziko kontaminace finálních produktů a ohrožení zdraví spotřebitele. Programy představují komplex opatření, která mají několik základních pilířů. Jsou to biologická bezpečnost v chovu, monitoring, vakcinace a opatření v případě výskytu salmonel. Biologická bezpečnost na hospodářství s drůbeží zahrnuje sanitační a zoohygienická pravidla a další způsoby prevence zavlečení a šíření patogenů prostřednictvím materiálů, osob, zvířat a vozidel. Zásadním opatřením biologické bezpečnosti je v rámci programů tlumení salmonel povinné zpracování a dodržování sanitačního programu, který zahrnuje plány deratizace a dezinfekce, pravidla pro očistu a dezinfekci všech prostor, technologie i nářadí prováděné v rámci každodenního běžného provozu farmy a mezi turnusy.

Monitoring je v rámci programů založen na pravidelném sledování výskytu salmonel v prostředí chovu. Jde o bakteriologické vyšetření vzorků trusu, které jsou odebírány podle harmonogramů stanovených pro jednotlivé kategorie drůbeže evropskou legislativou. Pro účely vyhodnocení výsledků monitoringu se zvlášť stanovuje pro jednotlivé kategorie drůbeže zahrnuté v programu kromě celkové prevalence *Salmonella* spp. rovněž prevalence tzv. „sledovaných sérotypů“ salmonel. Jde o sérotypy s významem pro lidské zdraví. Pro programy ve výkrmech a chovech nosnic pro produkci konzumních vajec jsou sledovanými sérotypy *Salmonella* Enteritidis a *Salmonella* Typhimurium, pro reprodukční chovy kura domácího do sledovaných sérotypů patří navíc ještě *Salmonella* Infantis, *Salmonella* Hadar a *Salmonella*

Nákazy zvířat a ochrana jejich zdraví

Virchow. Pro tyto sledované sérotypy jsou evropskou legislativou určeny hodnoty prevalence (tzv. cíle), kterých má být dosaženo, a které mají být udrženy.

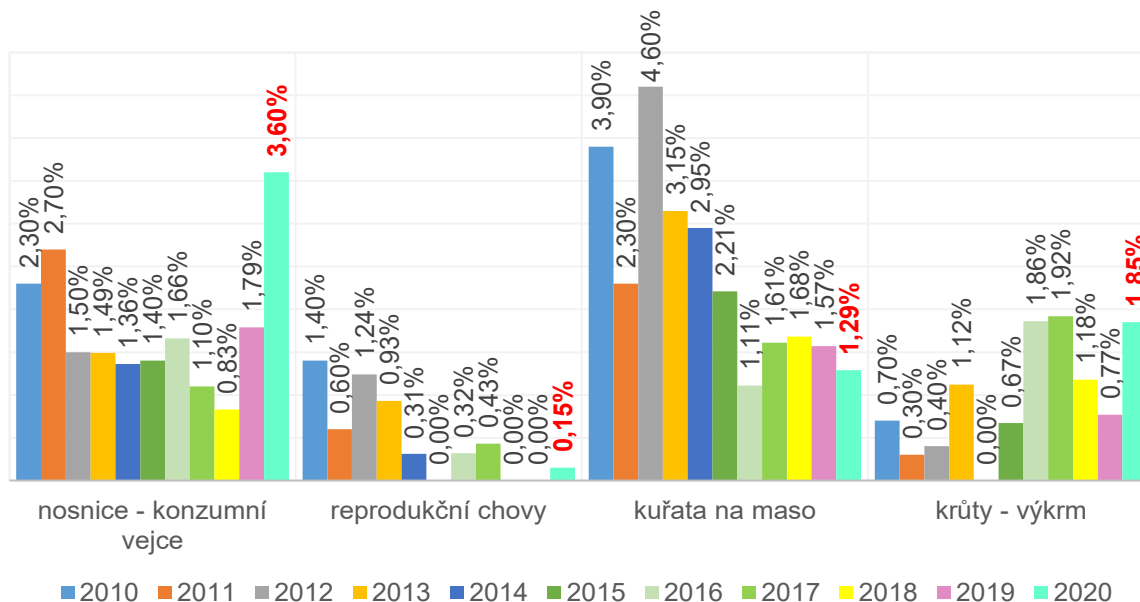
V rodičovských chovech kura domácího byl v roce 2020 potvrzen výskyt některého ze sledovaných sérotypů pouze u jednoho hejna. Jedno hejno v reprodukčním chovu masné linie bylo pozitivní na *Salmonella* Enteritidis. Dvě hejna v nosné linii byla pozitivní na *Salmonella* Agona.

V chovech nosnic s produkcí konzumních vajec byl výskyt salmonel v roce 2020 dvojnásobný v porovnání s rokem 2019. Celkem 17 hejn v 10 chovech bylo pozitivních na *Salmonella* Enteritidis.

V chovech kuřat na maso se mírně snížil výskyt sledovaných sérotypů i celkové procento hejn pozitivních na *Salmonella* spp. Cílové prevalence těchto sledovaných sérotypů, která má být nižší než 1 % požadované evropskou legislativou, jsme však nedosáhli. *Salmonella* Enteritidis je v chovech brojlerů tradičně nejčastějším zjišťovaným sérotypem. Stejně tak tomu bylo i v roce 2020. Mezi další v loňském roce nejfrekventovanější sérotypy patří *Salmonella* Infantis.

V chovech krůt na výkrm se v loňském roce snížil výskyt *Salmonella* spp., nárůst však zaznamenal podíl sledovaných sérotypů. Tři hejna byla pozitivní na *Salmonella* Enteritidis a dvě na *Salmonella* Typhimurium. To znamená, že celková prevalence těchto dvou sledovaných sérotypů (1,85 %) převyšuje cílové 1 % a ČR tak nesplnila cíl stanovený evropskou legislativou.

Procento hejn pozitivních na sledované sérotypy salmonel v letech 2010-2020

Na přelomu roku 2019 a 2020 se podařilo završit program ozdravování chovů skotu od infekční bovinní rinotracheitidy (IBR), který byl zahájen již v roce 2006. Počátkem ledna 2020 bylo odsunuto posledních

43 pozitivních zvířat ze dvou chovů reinfikovaných v roce 2019, takže se na našem území nenacházel žádný skot s pozitivním nálezem IBR. ČR tak mohla podat žádost o udělení statusu země prosté IBR. Tento status byl ČR udělen rozhodnutím Evropské komise dne 6. 11. 2020.

Přiznání statusu země prosté IBR znamená garanci vyšších zdravotních záruk pro skot dovážený do ČR a zároveň otevírá českým chovatelům skotu další možnosti pro vývoz zvířat.

Mezi nebezpečné zoonózy patří i tularemie. V letech 2011-2018 byli v rámci pasivního monitoringu na celém území ČR cíleně vyšetřováni všichni uhynulí zajíci a ulovení zajíci, u kterých bylo vysloveno podezření na tuto nákazu. Zároveň byl prováděn i plošný aktivní monitoring, v rámci kterého, byli vyšetřováni tři ulovení zajíci na 100 km² metodou pomalé aglutinace na výskyt protilátek. Tularémie je charakteristická přírodní ohniskovostí a její výskyt je charakteristický pro určité lokality. Cílem monitoringu bylo určení rizikových oblastí. Od roku 2011 je situace u této nemoci ustálená bez výrazných změn, proto byl aktivní monitoring ukončen k 31. 12. 2018. Od roku 2019 pokračuje již jen pasivní monitoring – vyšetřování všech uhynulých zajíců a ulovených zajíců, u kterých bylo vysloveno podezření na tuto nákazu. Informace o míře rizika v konkrétních lokalitách byly nadále předávány mysliveckým sdružením a krajským hygienickým stanicím. V roce 2020 z celkového počtu 89 vyšetřených uhynulých a ulovených podezřelých zajíců byla tularémie potvrzena u 10 vyšetřených vzorků.

Nebezpečným parazitem pro člověka je *Trichinella spiralis*, jejíž vývojová stadia se mohou vyskytovat v mase prasat divokých. Proto je prováděno vyšetřování všech ulovených prasat divokých na přítomnost tohoto parazita. V roce 2020 nebyl zaznamenán žádný pozitivní nález.

Počet vyšetření vzorků prasat divokých vyšetřovaných na trichinelózu podle jednotlivých let

Vyšetření prasat divokých na trichinelózu	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počet vyšetřených	126098	185042	163548	232025	148611	237488	182091
Počet pozitivních	0	0	4	1	4*	1	0

* tři ze čtyř pozitivních případů v roce 2018 byly diagnostikovány u prasat divokých ulovených a dovezených do ČR z Maďarska

S cílem spolehlivě definovat rizikové oblasti bylo sledování výskytu *Trichinella* spp. rozšířeno i na vyšetření lišek a psíků mývalovitých. Za rok 2020 bylo takto vyšetřeno celkem 2692 lišek, přičemž pozitivní výsledek byl zaznamenán v celkem deseti případech.

V roce 2016 byl zahájen monitoring alveokokózy u lišek, který pokračoval i v roce 2020. Onemocnění způsobované tasemnicí *Alveococcus multilocularis*, jejíž hlavním hostitelem je v Evropě liška obecná, je přenosné i na člověka. U něj se po nakažení vyvíjí mezihostitelské stádium, napadající především

játra, ale i plíce a jiné orgány. Vyšetřovány byly čtyři lišky nebo psíci mývalovití na 100 km², celkem bylo v roce 2020 vyšetřeno 2691 vzorků, z nichž bylo 674 pozitivních.

Vzteklina je virové onemocnění teplokrevných živočichů, včetně člověka, které napadá nervový systém a končí vždy smrtí. Poslední případ vztekliny byl v ČR zaznamenán u lišky v dubnu roku 2002. Riziko zavlečení nákazy na naše území však stále existuje, zejména vzhledem k nálezové situaci v Polsku, proto stále pokračuje monitoring zahrnující vyšetření čtyř lišek nebo psíků mývalovitých na 100 km². Za rok 2020 bylo laboratorně vyšetřeno celkem 2897 zvířat, z toho 2724 lišek, všechna vyšetření byla negativní. Nadále platí povinnost vakcinovat psy starší tří měsíců a nadále platí pro chovatele povinnost předvést zvíře, které poranilo člověka, ke klinickému vyšetření veterinárním lékařem, a to první a pátý den po poranění. Za rok 2020 bylo klinicky vyšetřeno veterinárními lékaři více než 3000 zvířat, která poranila člověka. Ani v tomto případě nebyl zjištěn žádný pozitivní případ onemocnění vzteklinou.

Oproti roku 2019 se v loňském roce výrazně snížil počet ohnisek některých nebezpečných nákaz ryb. V roce 2020 byla potvrzena 4 ohniska koi herpesvirózy (KHV) v chovech kaprů v Pardubickém a Středočeském kraji a jedno ohnisko virové hemoragické septikémie (VHS) v chovech pstruhů v Kraji Vysočina.

Nejčastějším zdravotním problémem českých včelstev je mor včelího plodu (MVP). V roce 2020 bylo v České republice potvrzeno celkem 108 ohnisek moru včelího plodu. Ve srovnání s předchozím rokem jde o mírný pokles v počtu nově vyhlášených ohnisek za rok. V roce 2020 byl zaznamenán nejvyšší počet ohnisek v krajích Moravskoslezském, Olomouckém a v Kraji Vysočina.

V roce 2020 byl na stanovištích včel v Libereckém kraji a Královéhradeckém kraji prokázán výskyt hniloby včelího plodu. Celkem bylo za rok 2020 vyhlášeno 5 ohnisek hniloby včelího plodu, všechny případy nákazy se vyskytly v okresech Semily a Trutnov.

V roce 2020 bylo hlášeno celkem 82 případů hromadných úhynů včel v 11 krajích a 34 okresech. Ve srovnání s rokem 2019, kdy SVS registrovala celkem 172 hlášení o úhynech včelstev ve 47 okresech ČR, jde o značný pokles počtu těchto případů.

Celkem 66 případů bylo hlášeno jako úhyny nad limit stanovený ve vyhlášce č. 18/2018 Sb., o veterinárních požadavcích na chov včel a včelstev a o opatřeních pro předcházení a zdolávání některých nákaz včel a o změně některých souvisejících vyhlášek (tj. více než 25 % z počtu včelstev evidovaných v ústřední evidenci k 1. září předcházejícího roku na daném stanovišti). Případů úhynů včel hlášených jako podezření na otravu POR bylo v roce 2020 celkem 16; pouze u jednoho z těchto případů byla potvrzena souvislost mezi úhynem včel a aplikací přípravku na ochranu rostlin.

Kromě vlastního sledování výskytu nákaz a jejich původců byly v chovech hospodářských zvířat v roce 2020 prováděny kontroly zaměřené na dodržování požadavků legislativy v oblasti zdraví zvířat

(biologická bezpečnost, léčiva, kontroly podmíněnosti, včelaři, ryby, zásilky zvířat, svody a další), bylo provedeno 4 772 kontrol z toho 9,89 % se závadami.

Řada kontrol byla rovněž provedena na základě vyslovení podezření na nákazu, podnětů občanů, podnětů jiných správních orgánů apod.

Za rok 2020 SVS vybrala za porušení legislativy v oblasti ochrany zdraví zvířat a péče o jejich pohodu pokuty ve výši 6 993 641 Kč.

Ve dnech 16.-17. 6. 2020 proběhlo v hospodářství Vojenských lesů a statků (VLS) Květušín a v rekreačním zařízení Olšina simulační cvičení Státní veterinární správy na téma postupů orgánů veterinární správy při podezření a potvrzení na nebezpečnou nákazu zvířat se zaměřením na aviární influenzu (HPAI) a africký mor prasat (AMP). Pozvány byly KVS SVS pro kraje Jihomoravský (KVSB), Zlínský (KVSZ), Olomoucký (KVSM), Moravskoslezský (KVST) a Ústecký (KVSU).

V roce 2020 bylo provedeno celkem 16 zásahů PSMS Brno a Hradec Králové v ohniscích nebezpečných nálezů spojených s depopulací vnímavých druhů zvířat. V jednom případě byla provedena depopulace ohniska silami a prostředky záložního týmu PSMS KVS SVS pro kraj Vysočina.

Eradikována byla 2 ohniska HPAI (kraj Vysočina, Pardubický kraj), 7 ohnisek salmonelózy (1× *Salmonella* Typhimurium, 6× *Salmonella* Enteritidis, 2 ohniska VHS a 5 ohnisek KHV. V jednom případě vyjelo PSMS k depopulaci kachen z důvodu welfare.

Ochrana zvířat před týráním

Stále významnější oblastí doзору SVS se stává oblast welfare neboli životní pohody zvířat. Ochrana zvířat proti týráním se stala za poslední roky důležitým tématem, a to nejen široké veřejnosti, ale i řady odborníků a nevládních organizací. Na podmínky chovu zvířat, ať už hospodářských nebo zájmových, jsou tak kladeny stále větší nároky a požadavky. Úřední veterinární lékaři SVS každý rok uskuteční tisíce kontrol při nejrůznějších činnostech se zvířaty.

Podobně jako v předchozích letech i v roce 2020 byly základem dozorové činnosti SVS v oblasti welfare zejména plánované kontroly vyplývající z Víceletého plánu kontrol (VPK), který stanoví minimální roční frekvenci kontrol nebo minimální procento kontrolovaných subjektů z celkového počtu.

V chovech hospodářských zvířat bylo část kontrol plánováno na základě centrálně provedené analýzy rizika, aktualizované pro rok 2020. Další kontroly v chovech hospodářských zvířat byly plánovány také na základě analýzy rizika prováděné příslušnými krajskými veterinárními správami. Jako kritérium míry rizika se zohledňuje např.: počet zvířat na hospodářství, datum poslední kontroly či nedostatky zjištěné při minulých kontrolách v oblasti dobrých životních podmínek zvířat i v dalších oblastech (evidence zvířat, zdraví zvířat apod.).

V roce 2020 bylo v chovech hospodářských zvířat provedeno celkem 1 901 kontrol, při nich bylo zjištěno 403 závad. To představuje 21,2 % kontrol se závadou – porušení platné legislativy. Nejčastěji se jednalo o nevhodné podmínky chovu, omezování výživy a napájení, nezabezpečení nezbytných pomůcek nebo nedodržení minimálních standardů pro hospodářská zvířata vyplývajících z vyhlášky č. 208/2004 Sb. Z dalších zjišťovaných závad při kontrolách hospodářských zvířat lze zmínit neevidovaná hospodářství, neohlášení změn ve stavu chovaných zvířat a chov neoznačených zvířat tam, kde je povinnost zvířata označovat, úniky zvířat apod.

V chovech zájmových zvířat (kromě chovů druhů vyžadujících zvláštní péči) bylo v roce 2020 provedeno úředními veterinárními lékaři SVS celkem 2 648 kontrol, z toho 796 se zjištěnými závadami. To znamená, že v této oblasti byla u 30 % kontrol zjištěna a řešena závada – porušení platné legislativy. Nejčastější porušení se týkala nevhodných podmínek chovu, omezování krmení a napájení, působení nepřiměřených stresových vlivů a nezabezpečení proti úniku. Při těchto kontrolách se dále prokazovalo také porušení veterinárního zákona, což u zájmových zvířat představuje zejména nezajištění povinné vakcinace psů proti vzteklině.

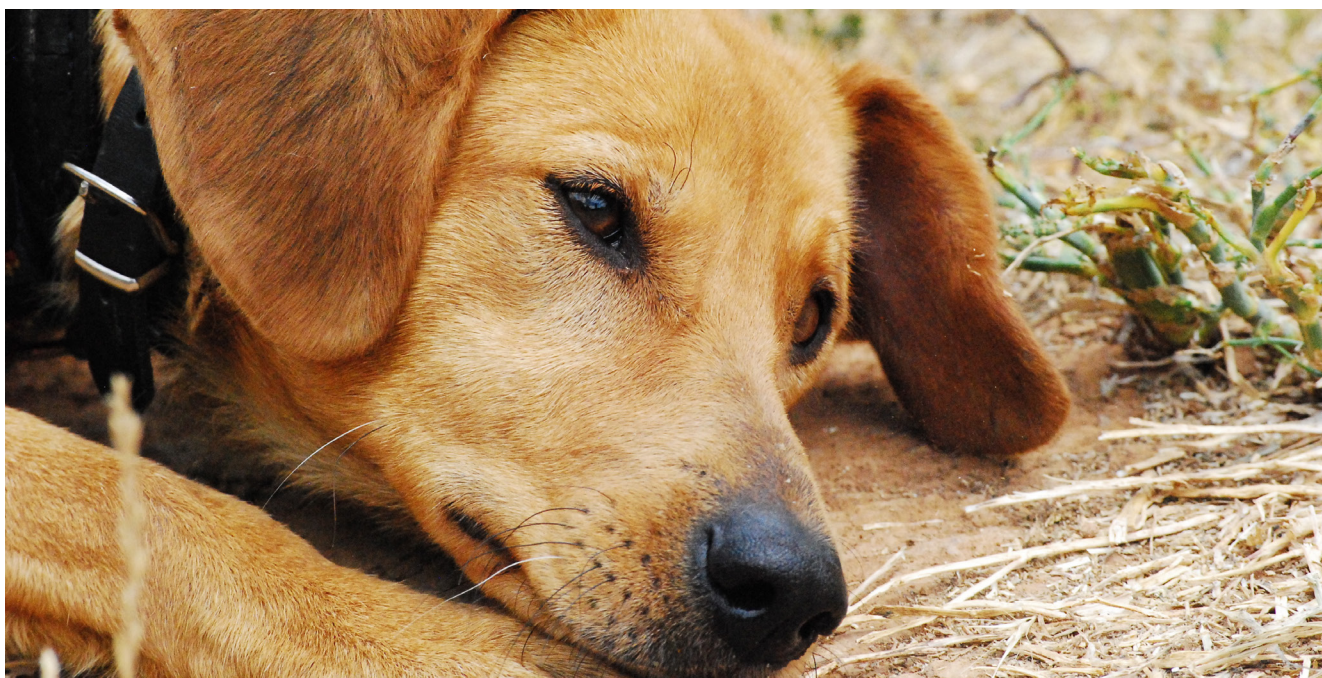
Nejvíce podnětů na podezření na týráním zvířat pochází od jednotlivých občanů z celé ČR. V roce 2020 bylo na základě podnětů provedeno úředními veterinárními lékaři SVS 3 049 kontrol. Většina podnětů se týkala chovů zájmových zvířat (zejména psi a kočky) a zvířat chovaných nebo držných ve zverimech pro další prodej. U hospodářských zvířat to byly zejména podněty na chov koní, skotu, ovcí a koz. U podnětů, kdy bylo zjištěno týráním zvířat nebo jiné porušení zákona, jednotlivé KVS předávaly tyto případy k dořešení úřadům obcí s rozšířenou působností.

SVS předala celkem 673 podnětů obecním úřadům obcí s rozšířenou působností (ORP) k projednání přestupků a správních deliktů vyplývajících z porušení povinností uložených chovatelům, fyzickým

a právníkům osobám na úseku ochrany zvířat. Tyto podněty zahrnují také návrhy na zvláštní opatření, mezi které patří umístění týraného zvířete do náhradní péče (94 podnětů), opatření ke snížení počtu zvířat (11 podnětů), opatření pozastavení činnosti (5 podnětů) a nařízení náhradní péče v místě chovu (1 podnět).

Případy, kdy vzniklo podezření ze spáchání trestného činu, byly SVS oznámeny orgánům činným v trestním řízení. V roce 2020 se jednalo celkem o 13 případů (pět případů chovu psů, čtyři případy chovu koní, další případy se týkaly chovu skotu, případně chovu více druhů zvířat). KVS šetřily i další podezření na spáchání trestného činu v oblasti ochrany zvířat proti týráním, kdy kromě řešení případů v terénu zpracovávaly pro orgány činné v trestním řízení stanoviska. I v tomto roce nadále pokračovala intenzivní spolupráce SVS s Policií ČR v rámci předávání informací s cílem zefektivnění objasňování případů týraní zvířat, boje proti pytláctví a nelegálnímu usmrcování volně žijících živočichů.

Pokud jde o charakter zjišťovaných nedostatků (počet, druh, rozsah, závažnost), na základě výsledků kontrol za delší období a získaných zkušeností lze konstatovat, že se většinou jedná o variace a kombinaci faktorů a nedostatek souvisí s konkrétními podmínkami chovu a profilem chovatele. V některých případech i při dostatečné vědomosti chovatele o povinnostech vyplývajících z chovu daného druhu zvířat se jedná o nezvládnutí daného chovu, zanedbání péče vlivem nedostatku finančních prostředků, či progresivní zhoršení stavu neřešením problémů již v počátku vzniku. Jindy se jedná o laxnost a nedostačnou míru odpovědnosti chovatelů, neochotu porozumět principu požadavků právních předpisů apod. V řadě případů se bohužel SVS setkává i s neopodstatněnými podněty typu sousedských sporů, kdy se o samotný chov zvířat ve skutečnosti ani nejedná. Při podávání podnětů SVS je velmi důležité, aby

podnět byl co nejkonkrétnější a obsahoval zejména identifikační údaje daného místa chovu (zejména adresu, tedy ulici a číslo popisné nebo GPS, případně i kontakt na chovatele). Bez uvedení přesného místa chovu není možné kontrolu provést. Bohužel řada podnětů podaných občany neobsahuje důležité údaje a poté může vzniknout časová prodleva v šetření případu z důvodu potřeby zjištění dalších potřebných informací pro přesnější identifikaci daného chovu. Jelikož se SVS snaží prošetřit vždy každý podaný podnět, tyto neopodstatněné podněty mají pouze za následek zvýšení administrativní činnosti SVS na úkor praktického šetření skutečných případů týrání zvířat.

Dozor nad dodržováním požadavků welfare v útulcích a záchranných stanicích byl vykonán prostřednictvím 154 kontrol, z toho 142 kontrol bylo provedeno v útulcích a 12 kontrol v záchranných stanicích pro handicapovaná zvířata. Celkem byly v útulcích zjištěny závady v 8 případech, v záchranných stanicích ve 2 případech.

Povinná registrace útulků umožnila sestavit souhrnnou databázi zařízení pečujících o toulavá a opuštěná zvířata v ČR. V současné době je registrováno 310 útulků. Plánovaně se kontroluje třetina útulků, další kontroly vycházely z analýzy rizika a podaných podnětů.

Od 1. 1. 2020 začala na základě novely zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon) schválené již v roce 2017 platit nová povinnost nezaměnitelného označení psů. Od tohoto data je povinné očkování psa proti vzteklině platné pouze v případě, že je pes označený mikročipem. Štěňata musí být označena mikročipem do 3 měsíců věku, nejpozději však před přechodem k novému majiteli. Mikročipem nemusí být označeni psi s jasně čitelným tetováním provedeným před 3. 7. 2011.

Dne 15. 1. 2020 vstoupila v platnost novela veterinárního zákona, která z pohledu welfare zvířat přinesla změny např. v oznamovací povinnosti chovatelů fen starších 12 měsíců. Nově platí povinnost registrace u SVS pro všechny chovy se 3 a více fenami. Nedodržení povinnosti označení psa bylo v roce 2020 zjištěno celkem při 260 kontrolách, nedodržení povinnosti nahlášení chovu 3 a více fen bylo zjištěno celkem při 47 kontrolách. Dále daná novela zavádí centrální evidenci označených psů vedenou státem, jejíž zřízení je stanoveno k 1. 1. 2022.

V chovech druhů zvířat vyžadujících zvláštní péči (druhy stanovené dle vyhlášky č. 411/2008 Sb.) bylo v roce 2020 provedeno 579 kontrol, z toho bylo ve 30 případech zjištěno porušení platné legislativy. V rámci kontrol chovů druhů zvířat vyžadujících zvláštní péči úřední veterinární lékaři SVS opakovaně řešili chovy velkých kočkovitých šelem, zejména nevhodné podmínky pro chov a dále nelegální chovy bez platného povolení příslušnou krajskou veterinární správou. Doposud neexistovaly pro tyto chovy zvířat podrobnější legislativní požadavky.

Mimo jiné právě zpřísnění požadavků na chovatele vybraných druhů šelem a lidoopů nyní přinesla rozsáhlá novela zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání (zákon č. 501/2020 Sb.), která byla projednávána po celý rok 2020 a koncem roku byla senátem schválena a prezidentem ČR podepsána. Většina z novelizovaných ustanovení zákona č. 246/1992 Sb. nabývá účinnosti dne 1. 2. 2021, některá

mají odloženou účinnost. V oblasti soukromých chovů vybraných druhů šelem a lidoopů novela zákona např.: přináší povinnost chovatele absolvovat kurz pro získání odborné způsobilosti k chovu daného druhu, vést rozšířenou evidenci údajů o zvířeti, zákaz venčení daných druhů mimo místo chovu, zákaz fyzického kontaktu zvířete s osobami odlišnými od chovatele, zákaz přesunu těchto druhů zvířat do ČR za účelem soukromého chovu. Přesné podmínky pro chov všech druhů zvířat vyžadujících zvláštní péči dále stanoví připravovaná vyhláška k zákonu.

V oblasti ochrany volně žijících zvířat dále novela zákona obsahuje zákaz drezury všech volně žijících druhů zvířat narozených po 1. 1. 2022 a zákaz přesunu volně žijících zvířat do ČR za tímto účelem.

V oblasti zájmových zvířat novela zákona přináší definici množírny psů nebo koček a dále upravuje některé podmínky, které musí splnit chovatel chovající zvíře za účelem rozmnožování/chovatel tří a více fen. Chovatelé psů 1. 2. 2021 počínaje musí předávat novému chovateli tzv. kopii evidenčního listu vrhu štěňat psa s uvedením řady důležitých informativních údajů. Vzor dokumentu naleznou na webových stránkách Ministerstva zemědělství (MZe). MZe prováděcím právním předpisem stanoví požadavky na velikosti prostor při rozmnožování psů a koček, na provádění inseminace i na nejnižší a nejvyšší věk psů a koček při jejich rozmnožování. Novela zákona zakazuje prodej psů a koček v obchodech se zvířaty a na všech veřejných prostranstvích (vyjma místa konání veřejného vystoupení). Novela zákona také ukládá provozovatelům útulků pro toulavá a opuštěná zvířata povinnost provozovat internetové stránky útulku a zveřejňovat na nich aktuální seznam všech zvířat v útulku s jejich fotografií, a při předání zvířete novému chovateli předat rovněž písemné informace k péči o dané zvíře. Za přestupek proti zákonu bude nově považováno např.: pokud chovatel nezajistí, aby jeho zvíře nezranilo/neusmrtilo zvíře jiného chovatele.

V oblasti ochrany hospodářských zvířat největší zájem odborné i laické veřejnosti a bouřlivé diskuze vzbudilo ustanovení zakazující 1. 1. 2027 počínaje chov nosnic v obohacených klecích. Dále novela zákona přináší např. zákaz vazného ustájení hospodářských zvířat či kastrace a zkracování ocásků použitím gumiček.

Vzhledem k nouzovému režimu v důsledku pandemie infekce COVID-19 se SVS rozhodla v roce 2020 nepokračovat ve čtvrtém ročníku úspěšného vzdělávacího projektu pro mateřské školky „Máme rádi zvířata“. Rovněž tradiční mezinárodní konference Ochrana zvířat a welfare se z důvodu pandemické situace v roce 2020 neuskutečnila. Byl však vydán sborník příspěvků určených pro tuto konferenci.

Vztahy s EU a se třetími zeměmi

Rok 2020 měl pro všechny obory napříč celým světem nečekaný průběh a ovlivněna tak byla i jednání v orgánech EU, která SVS každoročně zajišťuje. Původně plánovaná jednání byla postupně odsouvaná a následně rušena. Aby byla zajištěna možnost řádného projednávání návrhů předpisů a dalších aktuálních tématik, byly koncem dubna spuštěny videojednání prostřednictvím platformy WebEx, což zejména v první fázi znamenalo zvýšenou zátěž, neboť bylo potřeba systém otestovat, zajistit přístupy a kompatibilitu počítačové techniky. S ohledem na to, že v rámci video-jednání nelze zajistit řádné hlasování o návrzích předpisů či ověřování stanovisek ČS, došlo k výraznému nárůstu využívání hlasování na dálku tzv. písemných procedur.

Počty jednání za poslední dva roky

Rok	Jednání Rady	Jednání EK	Jednání mimo orgány EU	Celkem
2019	22	82	45	149
2020	14 (+10 zrušeno z nákazových důvodů)	88 (+22 zrušeno z nákazových důvodů)	22	124

Další výzvou minulého roku byla finální fáze vyjednávání dohody k chystanému vystoupení Velké Británie z Evropské unie. V průběhu celého roku tak byla otázka BREXITu zařazována do širokého spektra pracovních skupin s cílem minimalizovat dopady BREXITu na mezinárodní obchod. Pro představu jen za prosinec bylo svoláno 6 mimořádných jednání k BREXITu.

Nákazová situace měla dopad i na školící programy Better Training for Safer Food (BTSF). Od poloviny února tak byla pozastavena veškerá prezenční školení BTSF, termín obnovení těchto školení byl neustále posouván a aktuálně je počítáno s obnovou prezenčních kurzů v druhé polovině roku 2021. Před uzavřením veškerých aktivit využilo možnost prezenčního školení celkem 7 zaměstnanců SVS a 11 se jich účastnilo e-learningového typu školení.

SVS rovněž prováděla stálý monitoring veterinární legislativy EU včetně posouzení rozsahu a způsobu implementace u jednotlivých předpisů.

Počty přijatých gescí za poslední dva roky

Rok	Směrnice	Nařízení	Rozhodnutí
2019	0	53	88
2020	0	58	99

Co se týká příslušné legislativy EU, má SVS ve své gesci k 31. 12. 2020 celkem 473 platných nařízení, 812 platných rozhodnutí a 58 platných směrnic. SVS se rovněž podílí na významném počtu předpisů

jako spolugestor. Počty přijatých gescí k předpisům EU ukazují stabilní trend – řešení veterinární problematiky pomocí přímo použitelných předpisů – nařízení, oproti dříve používanému právnímu nástroji – směrnicím, které nejsou přímo použitelné a jsou těmito nařízeními nahrazovány. Vyšší počet přijatých rozhodnutí i nařízení v roce 2020 je dán aktuální nákazovou situací v EU (zejména vysoce patogenní influenza ptáků a africký mor prasat), dále BREXITem a také přijetím a vyhlášením v Úředním věstníku prováděcích předpisů k Nařízení (EU) 2016/429 právní rámec pro zdraví zvířat – Animal Health Law (AHL).

Vývozy z ČR do třetích zemí

Pro vývoz veterinárního zboží do třetích zemí (tzn. do zemí mimo EU) musí být splněny veterinární podmínky, které si stanovuje konkrétní země dovozu. Na základě příslušných veterinárních podmínek pro konkrétní komoditu a konkrétní zemi dovozu je vytvořeno zvláštní veterinární osvědčení, tzv. certifikát, který před vývozem každé zásilky vydává a potvrzuje po provedené veterinární kontrole úřední veterinární lékař SVS.

V roce 2020 bylo průměrně každý měsíc SVS vydáno a potvrzeno 922 veterinárních osvědčení (VO) pro vývoz zásilek veterinárního zboží do třetích zemí.

Počet zásilek veterinárního zboží odeslaných v roce 2020 do třetích zemí			
Kraj	Živá zvířata	Živočišné produkty	Celkem
Praha	13	2	15
Jihomoravský	1572	291	1863
Jihočeský	360	2029	2389
Pardubický	302	349	651
Královehradecký	211	256	467
Vysočina	362	180	542
Karlovarský	1	69	70
Liberecký	14	523	537
Olomoucký	101	497	598
Plzeňský	158	694	852
Středočeský	433	1963	2396
Moravskoslezský	190	129	319
Ústecký	49	15	64
Zlínský	17	289	306
Celkem	2502	8567	11069

Přestože byl rok 2020 zatížen opatřeními souvisejícími se zdoláváním epidemie způsobené COVID-19, počet vyvezených zásilek se navýšil. V roce 2019 bylo vyvezeno 10 120 zásilek, v roce 2020 to bylo

Vztahy s EU a se třetími zeměmi

11 069, což je navýšení o 949 zásilek (t.j. o více než 9 %). Pokud jde o různé kategorie veterinárního zboží, živých zvířat a zárodečných produktů bylo v roce 2020 vyvezeno o 123 zásilek méně než v roce 2019, u živočišných produktů došlo naopak k výraznému navýšení, kdy počet zásilek vzrostl o 1 072 oproti minulému roku.

U živých zvířat a zárodečných produktů vývozy v roce 2020 činily 50 256 kusů hospodářských zvířat, 8,8 milionů kusů jednodenních kuřat, 110 milionů násadových vajec a téměř 256 000 dávek býčího spermatu. V roce 2019 se jednalo o 73 612 kusů hospodářských zvířat, 8,3 milionů kusů jednodenních kuřat, 125 milionů násadových vajec a téměř 204 000 dávek býčího spermatu. Celkové vývozy živočišných produktů vzrostly z 98 709 tun v roce 2019 na 117 785 tun v roce 2020. K meziročnímu nárůstu objemu vývozu došlo téměř ve všech kategoriích živočišných produktů, přičemž k největšímu navýšení došlo u krmiv pro zvířata v zájmovém chovu.

Pokud s tím země dovozu souhlasí, může být veterinární zboží vyvezeno na základě tzv. obchodního osvědčení, které není oficiálně dojednané mezi příslušnými úřady země dovozu a země vývozu. Řada zemí však vyžaduje, aby zásilku doprovázelo VO bilaterálně schválené na úrovni kompetentních autorit. Taková VO jsou oficiálně dojednaná mezi SVS a příslušnou autoritou země dovozu. Nesou hlavičku SVS a státní znak, jejich vzory jsou zveřejněny na internetových stránkách SVS a jsou k dispozici všem zájemcům o vývoz.

V roce 2020 bylo SVS nově vyjednáno, aktualizováno nebo přeloženo (v případě, že daná třetí země stanovuje jednotný formulář pro dovoz z různých zemí, jako např. Ukrajina, Turecko či Velká Británie) 37 VO pro vývoz do třetích zemí, což je zhruba stejný počet jako roce 2019.

Veterinární osvědčení nově vyjednaná, aktualizovaná nebo přeložená v roce 2020	
Třetí země dovozu	Komodita
Alžírsko	Jatečný skot
	Užitkový skot
Brazílie	Mléko a mléčné výrobky
Černá Hora	Konzervovaná krmiva živočišného původu pro zvířata v zájmovém chovu
	Nekonzervovaná/sušená krmiva živočišného původu pro zvířata v zájmovém chovu
	Produkty rybolovu
Chile	Živí plazi
EEU	Živí plži
Korejská republika	Mléčné výrobky
Libanon	Plemenný skot
Saudská Arábie	Násadová vejce
	Jednodenní kuřata
Singapur	Exotičtí ptáci

Veterinární osvědčení nově vyjednaná, aktualizovaná nebo přeložená v roce 2020	
Třetí země dovozu	Komodita
Severní Makedonie	Masné výrobky/opracované žaludky, močové měchýře a střeva
	Směsné produkty určené k lidské spotřebě
	Čerstvé maso, včetně mletého masa, domácího skotu (včetně druhů Bison, Bubalus a jejich kříženců)
	Sádlo nebo tavené a škvařené tuky určené k lidské spotřebě
	Rybí tuk, který není určen k lidské spotřebě, ale k použití jako krmná surovina nebo mimo krmivový řetězec
Srbsko	Hlodavci určené pro biomedicínský výzkum
Turecko	Plemenný skot
	Výkrmový skot
	Jatečný skot
Ukrajina	Sperma býků
	Jednodenní kuřata
	Drůbeží mleté maso a/nebo drůbeží strojně oddělené maso
USA	Koně – hřebci a klisny
	Koně – valaši
Velká Británie	Jednodenní kuřata
	Ptáci jiní než drůbež
	Psi, kočky a fretky
	Registrovaní a neregistrovaní koňovití
	Násadová vejce
	Okrasní vodní živočichové – uzavřená zařízení
	Okrasní vodní živočichové – otevřená zařízení
	Ptáci v zájmovém chovu
	Sperma býků
	Zpětný dovoz registrovaných a neregistrovaných koňovitých

Některá VO jsou vyjednáвана jménem členských států EU přímo Evropskou komisí. V takovém případě jsou členské státy žádány o připomínky k projednávaným osvědčením.

V roce 2020 byla SVS požádána o odborné stanovisko k návrhům VO na vývoz veterinárních komodit do Peru a Moldavska. Vzory VO vyjednaných EK jsou vloženy do systému TRACES, v němž jsou také vyplňována. Do systému TRACES byla k 31. 1. 2020 vložena i osvědčení pro vývoz zvířat a zárodečných produktů do Velké Británie. Vzhledem k tomu, že EK nestihla k tomuto datu připravit překlady

Vztahy s EU a se třetími zeměmi

do národních jazyků, ÚVS SVS pro potřeby KVS zajistila překlad 10 nejpoužívanějších osvědčení do češtiny.

Při vývozu do států Eurasijské ekonomické unie (EEU) sdružující Bělorusko, Ruskou federaci, Kazachstán, Arménii a Kyrgyzstán ve většině případů zásilky doprovází VO tištěná na ceninovém papíře s ochrannými prvky (VOCP). Jejich vydávání podléhá zvláštnímu režimu – jejich tisk, distribuce i evidence je zajišťována centrálně SVS. Ke konci roku 2020 měla SVS k dispozici VOCP pro 32 různých komodit. Nově bylo vytvořeno VOCP pro živé plže.

Vývoz určitých komodit veterinárního zboží je podmíněn také registrací konkrétního podniku u příslušné autority země dovozu. Prostřednictvím SVS byl registrován chladiřenský sklad pro vývoz vepřového masa do Hongkongu, mlékárna pro vývoz sušeného odstředěného mléka do Chile, tři mlékárny pro vývoz mléka a mléčných výrobků do Koreje a mlékárna pro vývoz mléka a mléčných výrobků do Kolumbie.

Některé třetí země vyžadují pro umožnění dovozu veterinárních komodit na své území komplexní schvalovací proceduru, která zpravidla zahrnuje několik dílčích kroků (vyplnění většinou obsáhlého dotazníku pro posouzení dozorové činnosti v zemi původu, inspekci na místě provedenou zástupci kompetentní autority dovozní země a teprve v případě kladného posouzení předchozích kroků vyjednání vlastních podmínek VO). I v roce 2020 zajišťovala SVS dílčí kroky ve schvalovacích procedurách pro otevření dalších trhů pro české producenty. V této souvislosti bylo vypracováno 10 dotazníků, které se týkaly různých komodit nebo nálezových statusů ČR.

Vzhledem k mimořádným opatřením týkajícím se prevence šíření nemoci COVID-19 se v roce 2020 neuskutečnila v ČR žádná zahraniční inspekce.

Vyplněné dotazníky za rok 2020	
Třetí země dovozu	Předmět
Čína	Paroží
Japonsko	Maso červené / drůbeží
	Uznání regionalizace ve vztahu k vysoce patogenní aviární influenze
Peru	Násadová vejce a 1denní kuřata
Ruská federace	Násadová vejce a 1denní kuřata – chov drůbeže
Tchajwan	Uznání ČR jako země prosté vysoce patogenní aviární influenzy
	Dodatečný dotazník – vysoce patogenní aviární influenza
Vietnam	Dodatečný dotazník – drůbeží maso
	2. a 3. dodatečný dotazník – vepřové maso

Dovozy do ČR ze třetích zemí

ÚVS SVS na základě žádosti dovozců zvířat a živočišných produktů, pro jejichž dovoz nebyly podmínky harmonizovány legislativou EU, stanovila za rok 2020 veterinární podmínky pro celkem 407 dovozů ze třetích zemí do ČR. Ve 170 případech se jednalo o veterinární podmínky pro dovoz zvířat, zbývající část, tedy 237, tvořily veterinární podmínky pro dovoz živočišných produktů.

Přehled stanovených veterinárních podmínek pro dovoz za rok 2020

Živočišné produkty	
Výzkumné a diagnostické vzorky	205
Sperma	6
Ostatní	26
Živočišné produkty celkem	237
Zvířata	
Plazi, obojživelníci, bezobratlí	89
Štěňata a kořata	5
Hlodavci, hmyzožravci, vačnatci, letouni a malí savci	5
Laboratorní zvířata	16
ZOO ptáci	20
Bezobratlí pro výzkumné účely	10
Poštovní holubi	4
Šelmy	15
Primáti	6
Zvířata celkem	170
Celkem stanovených veterinárních podmínek	407

V případě živočišných produktů se většina stanovených podmínek vztahovala k dovozu výzkumných a diagnostických vzorků, které zahrnují především vzorky produktů živočišného původu určené k diagnostickým účelům v laboratořích schválených pro tyto účely, a také studijní materiál k výzkumným účelům, jež dovážejí zejména české vysoké školy či jiná pracoviště.

Pokud jde o zvířata, většinu stanovených podmínek tvořily veterinární podmínky pro dovoz plazů, obojživelníků a bezobratlých živočichů.

Navzdory COVID situaci se počet stanovených veterinárních podmínek pro dovoz v roce 2020 oproti roku 2019 ještě zvýšil, a to celkem o 6 podmínek.

Neharmonizovaná zvířata a živočišné produkty jsou do ČR dováženy prakticky z celého světa. Stanovení veterinárních podmínek pro dovoz obnáší důkladnou analýzu nálezové situace v zemi původu a zvážení všech rizik, aby dovozem nedošlo k zavlečení nález zvířat či nemocí přenosných ze zvířat na lidi nebo k importu zdravotně závadných krmiv a živočišných produktů.

V roce 2020 SVS nově vytvořila v česko-anglické verzi 6 veterinárních osvědčení pro neharmonizované komodity. Veterinární osvědčení pro dovoz komodit, pro něž byly podmínky harmonizovány na úrovni celé EU, vycházejí v Úředním věstníku Evropské unie jako součást právních předpisů. Veškerá tato osvědčení jsou následně spolu s dalšími informacemi přehledně prezentována pro české dovozce na internetových stránkách SVS, a to v dvojjazyčné, příp. trojjazyčné verzi, s formulářovými poli k vepsání údajů.

Na internetových stránkách SVS jsou dostupné i další informace týkající se dovozu a vývozu veterinárního zboží. V roce 2020 byly průběžně aktualizovány zejména informace o budoucím pohybu veterinárního zboží mezi EU a Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska. Podrobný materiál ohledně pravidel pro dovoz veterinárních komodit ze Spojeného království do EU po 1. lednu 2021 byl zpracován a zveřejněn až koncem roku 2020, protože podoba vzájemných vztahů po brexitu nebyla do té doby jasná.

SVS také provádí kontroly činnosti úředních veterinárních lékařů Pohraniční veterinární stanice Praha-Ruzyně (PVS Praha-Ruzyně), která je jediným stanovištěm veterinární hraniční kontroly České republiky a kterou SVS i metodicky řídí. Činnost PVS Praha-Ruzyně byla v roce 2020 ze strany SVS ověřena jednou kontrolou, během níž nebylo zjištěno žádné závažné pochybení při provádění vstupních veterinárních kontrol.

V roce 2020 bylo na PVS Praha-Ruzyně podrobena kontrole celkem 700 zásilek. Více než dvě třetiny, konkrétně 516 zásilek, tvořily zásilky zvířat, z nichž 1 byla odmítnuta. Produkty živočišného původu se na celkovém objemu podílely 184 zásilkami, přičemž 7 bylo odmítnuto. Celkem tak bylo v roce 2020 zamítnuto na PVS Praha-Ruzyně 8 zásilek. Důvodem odmítnutí byla ve všech případech nevyhovující dokumentační kontrola.

Přehled veterinárně odbavených zásilek na PVS Praha-Ruzyně za rok 2020

	Celkový počet došlých zásilek	Zamítnuté	Laboratorně vyšetřeno	Tranzit
Produkty	184	7	1	0
Zvířata	516	1	5	0
Celkem	700	8	6	0

Nejčastěji dováženými zvířaty vstupujícími do EU přes Prahu jsou dlouhodobě akvarijní rybičky. Z produktů živočišného původu pro lidskou spotřebu se v loňském roce dovezly zejména směsné produkty a produkty rybolovu (chlazené ryby a rybí konzervy), z vedlejších živočišných produktů zase sperma skotu, krmiva pro zvířata v zájmovém chovu a lovecké trofeje.

V souladu s plánem monitorování na rok 2020/2021, který stanovuje parametry, podle nichž mají být v rámci běžného monitoringu provedeny analýzy úředních vzorků z dovážených zásilek, odebrala PVS Praha-Ruzyně v roce 2020 vzorek z 1 zásilky produktů. Testovaná zásilka vyhověla stanoveným parametrům.

Přehled laboratorně vyšetřených zásilek produktů na PVS Praha-Ruzyně v roce 2020

Popis zásilky	KN kód	Země původu	Měsíc odběru	Typ vyšetření	Výsledek
Chlazené filety z tuňáka	0304	Filipíny	srpen	Těžké kovy	0
(Hg, Pb, Cd)	negativní	1	5		0

V oblasti dovozu zásilek zvířat a živočišných produktů původem ze třetích zemí kontrolovaných na PVS Praha-Ruzyně se dopad opatření zavedených v souvislosti s výskytem koronaviru v roce 2020 projevil následovně. Celkový počet odbavených zásilek v roce 2020 (700 zásilek) vykázal pokles oproti předšlému roku o 223 zásilek. Z dlouhodobějšího hlediska se však jednalo o relativně malý pokles, neboť v letech 2018 a 2017 bylo na PVS Praha-Ruzyně odbaveno 793 a 768 zásilek. Větší výkyvy se projevíly v porovnání jednotlivých měsíců. Nízké počty zásilek v jarních měsících, kdy byla až na výjimky přerušena letecká doprava, vystřídalaly vysoké počty v jindy spíše klidnějších letních měsících. S omezením osobní dopravy souvisí i vyšší počet zvířat v zájmovém chovu (psů a koček) dovážených v rámci cargo přesunů pro neobchodní účely.

Oddělení kontroly dovozu ÚVS SVS a PVS Praha-Ruzyně byly od srpna do listopadu 2020 předmětem auditu DG(SANTE)/2020-7000, jehož cílem bylo zhodnotit úřední kontroly zvířat a zboží dovážených do České republiky přes stanoviště hraniční kontroly. Jednalo se o vůbec první audit ze strany Evropské

Vztahy s EU a se třetími zeměmi

komise, který hodnotil systém fungování úředních kontrol v rámci celého členského státu a zároveň probíhal pouze dálkově.

Zatímco v minulosti byl samostatně auditován systém dovozu zvířat, živočišných produktů a ostatního veterinárního zboží vstupujícího ze třetích zemí do České republiky přes PVS Praha-Ruzyně, letos poprvé byl v souladu s novým nařízením o úředních kontrolách (nařízení (EU) 2017/625) současně zahrnut do hodnocení také systém dovozu potravin a krmiv neživočišného původu a materiálů přicházejících do styku s potravinami. Ze závěrečného zhodnocení vyplynulo, že systém úředních kontrol v oblasti pohraniční veterinární kontroly na PVS Praha-Ruzyně a jejího metodického řízení ze strany ÚVS SVS je funkční a že pokud jde o umístění, infrastrukturu, vybavení a dokumentaci, PVS Praha-Ruzyně splňuje minimální požadavky na stanoviště hraniční kontroly v souladu s novou legislativou (zejména nařízením (EU) 2019/1014 a nařízením (EU) 2017/625).

Na podzim roku 2020 došlo také k uzavření nové smlouvy mezi provozovatelem PVS Praha-Ruzyně, společností Letiště Praha, a. s., a SVS. Smlouva upravuje nájemní vztah ohledně prostor PVS Praha-Ruzyně a spolupráci obou stran při zajištění jejího provozu.

Odbor interního auditu a kontroly ÚVS SVS (dále také jako odbor IAK) je organizačně členěn do dvou oddělení, oddělení interního auditu a oddělení kontroly. Svoji činnost vykonává na základě ročních programů či plánů činnosti schválených ústředním ředitelem SVS.

Oddělení interního auditu provádí

a) Interní audity v oblasti systému úředních kontrol v souladu s čl. 6 nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2017/625 o úředních kontrolách a jiných úředních činnostech s cílem zajistit uplatňování potravinového a krmivového práva a pravidel týkajících se zdraví zvířat a dobrých životních podmínek zvířat (nařízení o úředních kontrolách).

Cílem a účelem interních auditů systému úředních kontrol je ověřovat, zda jsou úřední kontroly prováděny v souladu s příslušnými platnými právními předpisy EU, ČR i vnitřními normativními dokumenty a vnitřními pokyny Státní veterinární správy, ověřovat, zda jsou úřední kontroly prováděny účinně, zda jsou prováděny v souladu s jednotným integrovaným víceletým vnitrostátním plánem kontrol a zda je nastavený systém úředních kontrol vhodný k dosažení cílů příslušných právních předpisů. Interní audity systému úředních kontrol sledují efektivnost, vhodnost, funkčnost a jednotnost nastaveného systému úředních kontrol prováděných KVS SVS, MěVS v Praze SVS a ÚSKVBL.

b) Interní audity v oblasti finanční v souladu se zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů a s prováděcí vyhláškou č. 416/2001 k tomuto zákonu.

Cílem a účelem interních finančních auditů je ověřovat účinnost vnitřního kontrolního systému SVS z hlediska nastavení a přiměřenosti řídicích a kontrolních mechanismů v souladu s uvedenými právními předpisy a vnitřními dokumenty SVS. Interní finanční audity přezkoumávají a vyhodnocují operace a vnitřní kontrolní systém SVS a vyhodnocují, zda jsou v prostředí SVS dodržovány příslušné právní předpisy a vnitřní dokumenty SVS, zda rizika vztahující se k činnosti SVS jsou včas rozpoznávána a zda jsou přijímána odpovídající opatření k jejich vyloučení nebo zmírnění, zda zavedený vnitřní kontrolní systém je dostatečně účinný, reaguje včas na změny ekonomických, právních, provozních a jiných podmínek.

c) Interní audity v oblasti systému managementu kvality podle normy ČSN EN ISO 9001 „Systémy managementu kvality – Požadavky“.

Cílem a účelem interních auditů systému managementu kvality je ověřovat shodu v uplatňovaném systému managementu kvality na ÚVS SVS, KVS SVS a MěVS v Praze SVS s požadavky citované normy a ověřovat shodu mezi dokumentací systému a prováděnou činností.

d) Oddělení interního auditu dále koordinuje činnosti uvnitř SVS související s vedením, udržováním, monitorováním, hodnocením a neustálým zlepšováním procesů systému managementu kvality v souladu s požadavky normy ISO 9001, monitoruje dosahování strategických cílů na úseku managementu kvality

při výkonu státní správy v oblasti veterinární péče na území ČR vymezených v Politice kvality SVS, sleduje uplatňování **Politiky kvality SVS**.

e) Pečuje o řízenou dokumentaci SVS.

Oddělení kontroly provádí

a) Komplexní interní kontroly v rámci SVS a kontroly SVÚ, při kterých se řídí platnými právními předpisy. Kontroly jsou zaměřeny jednak do oblasti ekonomické – finanční, jednak do oblasti odborné – veterinární. Kontroly v oblasti ekonomické – finanční jsou zaměřeny na ověření postupů hospodárnosti při nakládání s prostředky státního rozpočtu, na formální náležitosti příslušných dokladů, na vyplácení cestovních náhrad, na věcnou správnost v oblasti evidence majetku, personálních a platových náležitostí. Kontroly v oblasti odborné veterinární činnosti jsou zaměřeny na výkon a organizaci dozorové činnosti, úroveň a vedení příslušné dokumentace.

b) Monitoring provádění **externích kontrol** a výsledků externích kontrol SVS, důležitou a nepominutelnou součástí je rovněž kontrola účinnosti nápravných opatření k nedostatkům zjištěným při externích kontrolách SVS.

c) Kontroly plnění nápravných opatření, které mají za cíl odstranit nedostatky zjištěné při vnitřní kontrolní činnosti.

d) Vyřizuje a řeší podněty a stížnosti občanů.

Vyhodnocení činnosti odboru IAK za rok 2020

1. Interní audity systému úředních kontrol

Na základě nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2017/625 o úředních kontrolách a jiných úředních činnostech s cílem zajistit uplatňování potravinového a krmivového práva a pravidel týkajících se zdraví zvířat a dobrých životních podmínek zvířat uskutečnil odbor interního auditu a kontroly v roce 2020 celkem 13 auditů na 6 KVS.

2. Interní finanční audity

Na základě zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, uskutečnil odbor IAK v roce 2020 celkem 10 interních finančních auditů.

3. Systém managementu kvality, interní audity systému managementu kvality a analýza plnění Politiky kvality SVS

Na základě normy ČSN EN ISO 9001 „Systémy managementu kvality – Požadavky“ uskutečnil odbor IAK v roce 2020 celkem 6 interních auditů systému managementu kvality SVS s cílem potvrdit shodu s požadavky uvedené normy. Audity byly provedeny jak na ÚVS SVS, tak na KVS.

Analýza plnění Politiky kvality SVS

SVS v roce 2020 prokázala funkčnost a účinnost uplatňovaného systému managementu kvality při recertifikačním externím auditu SVS a potvrdila trvalou schopnost organizace plnit požadavky systémové normy ČSN EN ISO 9001 v souladu se svojí politikou a svými cíli.

4. Kontrolní činnost

Kontrolní činnost odboru IAK v roce 2020 zahrnovala celkem 18 interních kontrol. Kromě plánovaných kontrol nebyly prováděny v roce 2020 žádné mimořádné kontroly.

5. Stížnosti

V roce 2020 řešil odbor IAK ÚVS SVS **celkem 34 stížností**. Ve 3 případech proběhlo postoupení věci jinému kompetentnímu orgánu, 1 případ byl vyhodnocen jako částečně důvodný a zbylých 30 již vyřešených případů bylo uzavřeno jako stížnosti nedůvodné. Nejvíce stížností bylo v rámci SVS prošetřováno v Pardubickém kraji (15 %), dále v Olomouckém kraji (11 %), Středočeském kraji (11 %) a Ústeckém kraji (11 %). Většina řešených stížností věcně souvisí s ochranou pohody zvířat při jejich chovu. Oproti roku 2019 **se jedná o 6% snížení počtu řešených stížností**.

6. Externí audity

V roce 2020 byla SVS podrobena jednomu externímu auditu, který se přímo týkal činností a kompetencí odboru IAK ÚVS SVS.

V říjnu-listopadu roku 2020 proběhl 1. dohledový audit společnosti Bureau Veritas Czech Republic, spol. s r. o., zaměřený na systém managementu kvality uplatňovaný v prostředí SVS, zejména na shodu systému managementu kvality s kritérii aktuální normy ČSN EN ISO 9001:2016. Závěry auditu potvrdily shodu systému managementu kvality s požadavky normy ČSN EN ISO 9001:2016, Státní veterinární správě byla potvrzena platnost certifikátu ISO 9001:2015.

7. Mezinárodní činnost – pracovní skupina EK pro národní systémy auditů

Ke shora uvedenému výčtu činností odbor IAK v kalendářním roce 2020 aktivně pokračoval v mezinárodní spolupráci na úrovni EU účastí na jednáních pracovní skupiny EK pro národní systémy auditů.

Poskytování informací podle zákona

Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím v platném znění za rok 2020.

KVS SVS pro kraj	Počet žádostí	Počet odmítnutí	Počet odvolání	Opis rozsudků	Výčet licencí	Počet stížností	Další informace
	§ 18/1 a)		§ 18/1 b)	§ 18/1 c)	§ 18/1 d)	§ 18/1 e)	§ 18/1 f)
Jihočeský	9	1	0	0	0	0	0
Jihomoravský	7	2	1	0	0	0	0
Karlovarský	4	0	0	0	0	0	0
Královéhradecký	3	1	0	0	0	0	0
Liberecký	4	0	0	0	0	0	0
Moravskoslezský	1	1	0	0	0	0	0
Olomoucký	11	2	1	0	0	0	0
Pardubický	2	0	0	0	0	0	0
Plzeňský	4	0	0	0	0	0	0
Praha	4	0	0	0	0	0	0
Středočeský	4	3	1	0	0	0	0
Ústecký	1	0	0	0	0	0	0
Vysočina	4	0	0	0	0	0	0
Zlínský	3	0	0	0	0	0	0
ÚVS SVS	24	2	1	0	0	0	0
Celkem	85	12	4	0	0	0	0

Stručné hodnocení příjmů

V roce 2020 činil objem v plnění daňových a nedaňových příjmů částku 150 mil. Kč. Oproti minulému období se jedná o mírný pokles ve výši 1,2 %. Státní veterinární správa dále obdržela z rozpočtu Evropské unie částku 68,9 mil. Kč, z toho 47,6 mil. Kč za realizovaná veterinární opatření v souladu s kofinancováním národních veterinárních programů a 21,3 mil. Kč v rámci proplacení způsobilých výdajů dokončeného projektu "Modernizace a zvýšení dostupnosti IKS SVS", financovaného prostřednictvím operačního programu IROP.

V oblasti výběru daňových příjmů došlo ve srovnání s rokem 2019 k mírnému poklesu o 0,3 mil. Kč. Výběr správních poplatků na příjmový účet činil v roce 2020 částku 2,5 mil. Kč, u poplatků vybraných prostřednictvím kolkových známek 4,7 mil. Kč.

V detailnějším členění nedaňových příjmů dochází oproti minulému období k mírnému nárůstu ve výši 2 % u příjmů za veterinární prohlídky masa a jatečných zvířat, celkem vybráno 115,2 mil. Kč a ke zvýšení o 4,6 % u příjmů z pronájmu, vybráno 7 mil. Kč. Za porušení předpisů v oblasti veterinární péče vybrala Státní veterinární správa na pokutách celkem 17,3 mil. Kč. Objem pohledávek předaných v rámci dělené správy k vymáhání na celní úřady činil v případech udělených pokut částku 15,6 mil. Kč.

Stručné hodnocení výdajů

Dle souhrnných ukazatelů tvořil celkový objem v čerpání výdajů částku 1 144 mil. Kč. Z toho výdaje na platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci 665,9 mil. Kč, povinné pojistné placené zaměstnavatelem 224,8 mil. Kč, příděl do fondu kulturních a sociálních potřeb 13,3 mil. Kč, účelové a ostatní běžné výdaje 199 mil. Kč. V souvislosti s realizací investičních akcí byly kapitálové výdaje v roce 2020 čerpány ve výši 41 mil. Kč.

Se zavedením mimořádných veterinárních opatření kvůli AMP byla v oblasti s intenzivním odlovem za období 16. 11. - 31. 12. 2020 vyplacena na nálezném a zástřelném černé zvěře celková částka 1 029 000 Kč, z toho zástřelné ve výši 972 000 Kč a nálezné 57 000 Kč.

Personální údaje

Skutečný průměrný přepočtený počet zaměstnanců na SVS za rok 2020 činil 1 265,85 zaměstnanců, z toho 40,29 zaměstnanců na pracovních místech a 1 225,56 zaměstnanců na služebních místech.

Průměrný měsíční plat na SVS za rok 2020 z výdajů na platy na pracovní a služební místa činil 43 771 Kč.

**Státní
veterinární
správa**

[WWW.SVSCR.CZ](http://www.svscr.cz)